

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
факультет української філології, культури і мистецтва
кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ:
КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності

061 Журналістика

(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

першого (бакалаврського)

(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми

061.00.05 Міжнародна журналістика

(шифр і назва освітньої програми)

Київ – 2022

Розробники:

Грипас Оксана Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови.

Викладачі:

Грипас Оксана Юріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови;

Робочу програма розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол від 2 вересня № 2

Завідувач кафедри _____ (М.О. Вінтонів)
(підпис) (ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 061.00.05 Міжнародна журналістика
(назва освітньої програми)
____.____. 202 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ (_____)
(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено
____.____. 202 р.

Заступник декана факультету української філології, культури і мистецтва з науково-методичної та навчальної роботи _____ С.І.Горобець

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)
на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____) « ____ » ____ 20 ____ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	1	
Семестр	1	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, у тому числі:	60	60
Аудиторні	28	28
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	28
Форма семестрового контролю	-	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування мовнокомунікативної компетентності студентів; усвідомленої позитивної мовної поведінки; оволодіння нормами сучасної української літературної мови; набуття навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності; уміння користуватися різними функційними стилями й підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку; формування навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикету фахового спілкування; формування універсальних компетентностей soft skills.

Завдання навчальної дисципліни:

- виховання в студентів почуття національної свідомості, що значною мірою сприяє підвищенню мотивації вивчення української мови;
- формування комунікативної, мовної, мовленнєвої, предметної, прагматичної, соціокультурної компетентностей студентів на основі свідомого опанування мовної і мовленнєвої теорії;
- корекція орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх фахівців;
- збагачення словникового запасу студентів термінологічною лексикою та фразеологією.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні журналісти набувають таких програмних компетентностей:

Загальні компетентності

- **ЗК-01:** Здатність застосовувати вміння в практичних ситуаціях
- **ЗК-04:** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК-07:** Здатність працювати в команді
- **ЗК-08:** Здатність навчатися та оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК-11:** Здатність спілкуватися державною мовою

Фахові компетентності

- **ФК-2:** Здатність формувати інформаційний контент.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Українська мова у професійному спілкуванні: Культура мовлення», студенти повинні мати такі *програмні результати навчання*:

- **ПРН-11:** Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтовують передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентоздатності майбутнього фахівця.

Задля ефективної реалізації концепції нової освітньої стратегії університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування орфоепічних тренінгів, риторичних розминок, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників, опрацювання спеціальної літератури тощо; творчих завдань «Мовне обличчя міста», «Мовна особистість фахівця», «Мовний портрет однокурсника», «Стань співавтором тексту» тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях; мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань з проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Ус бог о	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Сам ості йна
		Ле кці ї	Се мін ари	Пр акт ич ні	Ла бор ато рні	М К Р	
I СЕМЕСТР							
Змістовий модуль 1. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ							
Тема 1. <i>Нова редакція Українського правопису: пошук балансу між системними параметрами сучасної мови і різночасовими прикметами української мовної традиції.</i>	11	2	-	4	-	-	5
Тема 2. <i>Складні випадки українського слововживання.</i>	7	-	-	3	-	-	4
Тема 3. <i>Стилістична диференціація сучасної української мови. Стиль мовлення у фаховій комунікації.</i>	9	2	-	3	-	-	4
Тема 4. <i>Риторика і мистецтво презентації.</i>	7	2	-	2	-	-	3
Модульний контроль 1	2					2	
Разом Модуль 1	36	6	-	12	-	2	16
Змістовий модуль 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ							
Тема 5. <i>Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.</i>	6	-	-	2	-	-	4
Тема 6. <i>Культура усної професійної комунікації.</i>	10	2	-	4	-	-	4
Тема 7. <i>Основні засоби писемної професійної комунікації.</i>	6	-	-	2	-	-	4
Модульний контроль 2	2					2	
Разом модуль 2	24	2	-	8	-	2	12

Разом I семестр	60	8		20		4	28
II СЕМЕСТР Змістовий модуль 3. НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ							
Тема 8. <i>Нормативність сучасного усного мовлення: акцентуаційні норми.</i>	4	-	-	2	-	-	2
Тема 9. <i>Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: граматичні норми.</i>	7	1	-	2	-	-	4
Тема 10. <i>Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: словотвірні норми.</i>	3	-	-	1	-	-	2
Тема 11. <i>Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: орфографічні норми.</i>	5	1	-	2	-	-	2
Тема 12. <i>Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: лексичні норми.</i>	5	1	-	2	-	-	2
Тема 13. <i>Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: стильові норми.</i>	3	-	-	1	-	-	2
Тема 14. <i>Мовна культура наукового тексту. Мовне оформлення фахової наукової продукції.</i>	5	1	-	2	-	-	2
Модульний контроль 3	2					2	
Разом Модуль 3	34	4	-	12	-	2	16
Змістовий модуль 4. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ							
Тема 15. <i>Точність, логічність, доречність, ясність, багатство (різноманітність) як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця.</i>	3	-	-	2	-	-	1
Тема 16. <i>Виразність як комунікативна ознака</i>	3	-	-	2	-	-	1

<i>мовлення майбутнього фахівця. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності.</i>							
Тема 17. <i>Мистецтво колективного обговорення професійних проблем.</i>	8	2	-	2	-	-	4
Тема 18. <i>Культура ділового листування.</i>	3	-	-	1	-	-	2
Тема 19. <i>Термінна лексика професійної комунікації.</i>	3	-	-	1	-	-	2
Тема 20. <i>Особливості міжкультурної комунікації.</i>	4	-	-	2	-	-	2
Модульний контроль 4	2					2	
Разом Модуль 4	26	2	-	10	-	2	12
Разом II семестр	60	6		22		4	28
Усього	120	14	-	42	-	-	56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ

Тема 1. Нова редакція Українського правопису: пошук балансу між системними параметрами сучасної мови і різночасовими прикметами української мовної традиції.

Нова редакція Українського правопису. Зміни в правописі. Власне зміни у написанні слів (без варіантів). Варіантні доповнення до чинної норми.

Основна література: 2, 4,5. **Додаткова:** 6,9.

Тема 2. Складні випадки українського слововживання.

Правопис власних назв слов'янського та іншомовного походження. Відмінювання прізвищ та особових імен, власних та загальних назв, аббревіатур, присвійних прикметників, числівників. Особливості українського слововживання.

Основна література: 2, 4. **Додаткова:** 1,2, 4.

Тема 3. Стилiстична диференціяція сучасної української мови. Стилi мовлення у фаховій комунікації.

Функційні стилі української мови та їх сфери застосування. Основні ознаки функційних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності.

Основна література: 5. **Додаткова:** 2, 6, 9.

Тема 4. Риторика і мистецтво презентації.

Риторика та основні її закони. Публічний виступ як важливий засіб комунікації переконання. Мистецтво аргументації та його особливості. Презентація як різновид публічного мовлення. Культура сприймання публічного виступу. Види запитань та культура їх формулювання.

Основна література: 3–5. Додаткова: 4, 6, 9.

Змістовий модуль 2.

ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

Тема 5. Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.

Мова і культура мовлення в житті професійного комуніканта. Комунікативні ознаки культури мовлення. Комунікативна професіограма фахівця. Словники у професійному мовленні, їх роль у підвищенні мовленнєвої культури особистості. Мовний етикет та етикетні випадки.

Основна література: 1–4. Додаткова: 1, 7, 8.

Тема 6. Культура усної професійної комунікації.

Усне спілкування та його особливості. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування. Функції та види бесід. Стратегія поведінки під час ділової бесіди. Особливості співбесіди з працедавцем. Етикет телефонної розмови. Етичне використання мобільних телефонів.

Основна література: 1–4. Додаткова: 3, 8.

Тема 7. Основні засоби писемної професійної комунікації.

Класифікаційні особливості документів. Національний стандарт України. Вимоги до змісту та розташування реквізитів. Вимоги до бланків документів. Вимоги до тексту документа.

Основна література: 1–3. Додаткова: 4, 5, 9.

Змістовий модуль 3.

НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ

Тема 8. Нормативність сучасного усного мовлення: акцентуаційні норми.

Акцентуаційні норми в професійному мовленні майбутнього фахівця. Словесний, логічний та фразовий наголос. Найчастотніші акцентуаційні порушення сучасних мовців.

Основна література: 3, 5. Додаткова: 2, 6.

Тема 9. Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: граматичні норми.

Морфологічні норми української мови, їх реалізація в професійному мовленні. Реалізація синтаксичних норм в професійному мовленні.

Основна література: 3, 4. Додаткова: 2,5.

Тема 10. Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: словотвірні норми.

Словотвірні норми в професійному мовленні майбутнього фахівця. Найчастотніші порушення словотвірних норм сучасними мовцями.

Основна література: 2, 5. Додаткова: 4,8.

Тема 11. Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: орфографічні норми.

Орфографічні норми в професійному мовленні майбутнього фахівця. Найчастотніші порушення орфографічних норм сучасними мовцями.

Основна література: 2, 3. Додаткова: 1,5,6.

Тема 12. Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: лексичні норми.

Лексичні норми в професійному мовленні майбутнього фахівця. Найчастотніші порушення лексичних норм сучасними мовцями.

Основна література: 1,5. Додаткова: 2, 7,9.

Тема 13. Нормативність сучасного усного й писемного мовлення: стильові норми.

Реалізація стильових норм в професійному мовленні. Найчастотніші відхилення від стильової норми.

Основна література: 2, 4. Додаткова: 3,4.

Тема 14. Мовна культура наукового тексту. Мовне оформлення фахової наукової продукції.

Мовна культура фахового наукового тексту. Мовне оформлення фахової наукової продукції.

Основна література: 3,4. Додаткова: 1,3,9.

Змістовий модуль 4.

КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Тема 15. Точність, логічність, доречність, ясність, багатство (різноманітність) як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця.

Чистота мовлення в орфоепічному аспекті, в аспекті словотворення та слововживання. Просторічна, жаргонна, діалектна лексика. Доцільність уживання іншомовної лексики, канцеляризмів. Плеоназми, тавтологія як елементи засмічення мови. Стильова, контекстуальна, ситуативна, особистісно-психологічна доречність. Доречність у різних стилях мовлення. Умови доречного мовлення.

Основна література: 2,3. Додаткова: 2,5,8.

Тема 16. Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності.

Поняття виразності мовлення. Виразальні засоби художнього та звукового мовлення. Міміка і жести як компоненти виразного мовлення. Логічна та інтонаційна виразність як елементи структурно-інтонаційної організації тексту. Мовні та позамовні засоби логічної виразності.

Основна література: 3-5. Додаткова: 1, 6–9.

Тема 17. Мистецтво колективного обговорення професійних проблем.

Мистецтво перемовин і його особливості. Збори як форма прийняття колективного рішення. Нарада та особливості ефективного її проведення. Дискусія як форма колективного обговорення професійних проблем.

Основна література: 2, 4. Додаткова: 3, 6, 9.

Тема 18. Культура ділового листування.

Класифікація листів, їх реквізити. Особливості оформлення листів. Етикет ділового листування.

Основна література: 2,5. Додаткова: 1,7.

Тема 19. Термінна лексика професійної комунікації.

Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальногалузева, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Способи творення термінів.

Основна література: 3, 4. Додаткова: 2, 3, 9.

Тема 20. Особливості міжкультурної комунікації.

Робота в освітньому центрі культури української мови

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів	кількість	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	1	1	2	2	1	1
Відвідування семінарських занять	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відвідування практичних занять	1	6	6	4	4	6	6	5	5
Робота на семінарському занятті	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Робота на практичному занятті	10	6	60	4	40	6	60	5	50
Лабораторна робота (зокрема допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30	4	20	6	30	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	124	-	90	-	123	-	106
Максимальна кількість балів:	443								
Розрахунок коефіцієнта:	4,43								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Зміст завдання	Академічний контроль	Бали
Модуль 1. Комунікативні ознаки фахового мовлення		
Самостійна 1. Власне зміни у написанні слів (без варіантів) у правописі	Індивідуальне опитування	5
Самостійна 2. Варіантні доповнення до чинної норми у правописі	Індивідуальне опитування	5
Самостійна 3. Відмінювання прізвищ та особових імен.	Тестові завдання в електронному курсі	5

<i>Самостійна 4.</i> Відмінювання власних та загальних назв, абревіатур.	Тестові завдання в електронному курсі	5
<i>Самостійна 5.</i> Творення та відмінювання присвійних прикметників	Тестові завдання в електронному курсі	5
<i>Самостійна 6.</i> Особливості українського слововживання.	Тестові завдання в електронному курсі	5
Модуль 2. Професійна комунікація особистості фахівця		
<i>Самостійна 7.</i> Словники у професійному мовленні.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 8.</i> Мовний етикет та етикетні випадки.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 9.</i> Класифікаційні особливості документів.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 10.</i> Вимоги до тексту документа.	Індивідуальне опитування	5
Модуль 3. Норми української літературної мови і мовна практика фахівця		
<i>Самостійна 11.</i> Акцентуаційні норми Логічний та фразовий наголоси.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 12.</i> Словотвірні норми. Порушення словотвірних норм.	Тестові завдання в електронному курсі	5
<i>Самостійна 13.</i> Лексичні норми. Суржик як порушення мовних норм.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 14.</i> Морфологічні норми. Рід іншомовних слів.	Тестові завдання в електронному курсі	5
<i>Самостійна 15.</i> Синтаксичні норми.	Тестові завдання в електронному курсі	5
<i>Самостійна 16.</i> Порушення орфографічних норм.	Тестові завдання в електронному курсі	5
Модуль 4. Комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця		
<i>Самостійна 17.</i> Чистота мовлення та етика спілкування.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 18.</i> Стильова диференціація та багатство мовлення.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 19.</i> Колективне обговорення професійних проблем.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 20.</i> Культура ділового листування.	Індивідуальне опитування	5
<i>Самостійна 21.</i> Термінологія професійної комунікації.	Індивідуальне опитування	5
Разом	105	

**Критерії оцінювання виконання студентами завдань
для самостійної роботи**

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілкуванні: культура мовлення» оцінюється за наступними параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює з науковою літературою; оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; креативно підходить до виконання завдання; має комунікативні вміння і навички; прагне до самовдосконалення і саморозвитку.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконане в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її примітивно, без висвітлення власної позиції; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконане не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

1 бал – виконано менше половини завдання для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити власні висновки; не володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

0 балів – більшу частину самостійного завдання не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами і не володіє правилами написання рефератів та підготовки презентацій; майже відсутні творчі та комунікативні вміння і навички.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за *модульну контрольну роботу* (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в робочих зошитах студентів або на окремих аркушах. За умови навчання онлайн – в електронному форматі.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт

(10 балів за виконані тестові завдання + 15 балів за виконане творче завдання)

21-25 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу та творчого підходу. Студент самостійно працює, оцінює комунікативні явища, професійні ситуації; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо; креативно підходить до виконання завдань; має комунікативні вміння і навички.

15-20 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент робить висновки; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо і втілює їх у практику. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень, прояву креативності й ініціативності.

9-14 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент не висвітлює власної позиції; володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо, але втілює їх у практику допускаючи грубі помилки та уникаючи використання фахової термінології.

3-8 балів – завдання модульної контрольної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно і за певним зразком. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки; володіє правилами написання та підготовки есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо, але не втілює їх у практику; комунікативні вміння і навички мають низький рівень розвитку.

0-2 бали – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок, фраз і позицій. Студент не вміє робити власні висновки; не володіє правилами написання есе, резюме, автобіографії, листів та підготовки презентацій тощо; відсутній творчий компонент даного виду діяльності; комунікативні вміння і навички мають дуже низький рівень розвитку.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Українська мова у професійному спілкуванні: культура мовлення» здійснюється у формі *заліку*.

Залік отримують ті студенти, які відвідували лекційні заняття, виконували практичні, самостійні та контрольні модульні роботи і мають у сукупності за всі види діяльності не менше *60 балів*.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Роль мови в суспільному житті.
2. Літературна мова. Писемна та усна форми літературної мови.
3. Мовна норма. Класифікація мовних норм. Кодифікація.
4. Роль ЗМК у виробленні і становленні мовної норми.

5. Поняття «культура мовлення». Роль суб'єктивних і об'єктивних факторів у становленні культури мовлення.
6. Основні проблеми культури мови в засобах масової інформації.
7. Мистецтво мовлення в масовій комунікації.
8. Диференціація типових помилок в мові медіа.
9. Орфоепічні норми в мові медіа. Вимова голосних і приголосних звуків в українській мові.
10. Особливості наголошування слів в українській мові.
11. Принципи сучасного українського правопису. Найважливіші відомості з його історії.
12. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака.
13. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописі. Сполучення літер йо – бо.
14. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
15. Правопис слів іншомовного походження в сучасній українській літературній мові.
16. Власні та загальні назви в сучасній українській літературній мові. Правила вживання великої літери у власних назвах.
17. Написання складних слів разом, через дефіс та окремо.
18. Лексичні норми в медіа. Лексичні запозичення з інших мов.
19. Лексика української мови з погляду сфер вживання. Загальноживана лексика. Лексика обмеженого використання: діалектна, жаргонна, арготизми. Термінологічна і професійно-виробнича лексика.
20. Плеоназми в професійному мовленні. Види лексичних порушень.
21. Електронні словники. Роль інтернету в мовній і мовленнєвій освіті.
22. Морфологічні норми української мови, їх реалізація в професійному мовленні.
23. Особливості творення й вживання іменникових форм. Особливості відмінювання іменників I-IV відмін. Варіантні парадигми.
24. Категорія ступеня вияву ознаки прикметників. Особливості відмінювання прикметників твердої, м'якої груп та на -лиций. Особливості використання числівників. Відмінювання числівників.
25. Особливості використання займенників у професійному мовленні.
26. Відмінювання кількісних числівників. Типові помилки у професійному мовленні при творенні відмінкових форм числівників.
27. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників з російської мови.
28. Закономірності творення дієприкметників у сучасній українській літературній мові.
29. Пунктуаційні норми в мові медіа. Розділові знаки в речення зі звертаннями.
30. Синтаксичні норми: відокремлені означення, узагальнювальні слова при однорідних членах речення.
31. Пунктуація в реченнях з уточнювальними членами речення.
32. Розділові знаки в реченнях з прямою мовою.

33. Оформлення цитат.
34. Особливості партитури тексту.

6.6. Шкала відповідності оцінок

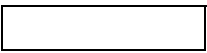
<i>Рейтингова оцінка</i>	<i>Оцінка за стобальною шкалою</i>	<i>Значення оцінки</i>
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь).
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання, за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни.

7. Навчально-методична картка дисципліни

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА БЛОКУ ДИСЦИПЛІН

Разом 120 годин: лекції – 14 годин, практичні заняття – 42 годин, самостійна робота – 56 години, модульний контроль – 8 годин

Тиждень	1-2 семестр																									
Модулі	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I					ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II			ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III							ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV										
Назва модуля	КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ					ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ			НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ							КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ										
Кількість балів за модуль	108					74			139							122										
Загальна кількість балів	443 / 4,43 = 100																									
Лекції	3					1			2							1										
Дати																										
Теми практичних занять	Нова реформа	Пошуку балансу між системою української мови	Складні випадки української мови	Стилістика на диференціальній мові	Риторика і стилістика української мови	Основні ознаки української мови	Культурні особливості української мови	Основні засоби мовлення	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Нормативна сучасна українська мовна норма	Мовна культура науковця	Точність, логічність, ясність, доречність, багатство (різноманітність) як ознаки мовлення майбутнього фахівця	Виразність як комунікативна ознака мовлення фахівця	Мистецтво колективного обговорення професійних проблем	Культура ділового листування	Терміналогія професійної комунікації	Особливості міжкультурного спілкування				
Самостійна робота	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 б	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів				
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)							Модульна контрольна робота (25 балів)										
Підсумковий контроль	Залік																									

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Архангельська А. *Femina cognita*. Українська жінка у слові й словнику. Київ, 2019. 520 с.
2. Заболотний О., Заболотний В. *Правильне мовлення*. Київ, 2020. 272 с.
3. Маруніч І., Гайдаєнко І. *Ділове спілкування та культура мовлення*. Київ, 2019. 224 с.
4. Микитюк О. *Сучасна українська мова: самобутність, система, норма* : навч. посіб. 6-те вид., зі змін. Львів : Львівська політехніка, 2020. 440 с.
5. Пасинок В.Г. *Основи культури мовлення*. Київ, 2019. 184 с.

Додаткова література:

1. Городенська К. Г. *Українське слово у вимірах сьогодення* : монографія. Київ : КММ. 2019. 208 с.
2. Заєць В. Г. *Форми дієприкметників: способи врегулювання ня: порушень мовної норми (на матеріалі сучасної української мови)*. *Studia Philologica* : зб. наук. пр. 2017 (8). С. 24-28.
3. Заєць В. Г. *Дериваційна парадигма дієслова (на матеріалі художньої прози Є.Гуцала)*. *Studia Linguistica* : зб. наук. пр. 2018 (XIII). С. 92-105/
4. Клименко Н.Ф. *Як народжується слово* : монографія. Київ : Академперіодика, 2017. 247 с.
5. Личук М., Навальна М., Молоткіна Ю. *Динаміка запозичень в українській мові на початку XXI століття* : монографія. Київ : Компринт, 2021. 228 с.
6. Стишов О.А. *Динаміка лексичного складу сучасної української мови*: навч. посібник. Київ. 2019.195 с
7. Українська мова професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynogo_spilkuvannya
8. *Український правопис*. Київ : Наукова думка. 2019. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
9. Стишов О. А. *Українська лексика кінця XX століття: (На матеріалі мови засобів мас. інформації)* : [Монографія]. Київ : Пугач, 2005. 388 с.
10. Чемеркін С. Г. *Українська мова в інтернеті: позамовні та внутрішньо-структурні процеси*. Київ. 2009. 240 с. Режим доступу : http://ndiu.org.ua/book/chemerkin_book.pdf
11. *Теорія медіалінгвістики: підручник /Л.Шевченко, Д.Сизонов*. Київ : ВПЦ «Київський ун-т», 2021. 214 с.
12. *Український правопис*. Київ : Наукова думка. 2020. 390 с.
13. Goldman E. *Strategic Communication : A Tool for Asymmetric Warfare / Small Wars Journal*, October 6, 2007, p. 6. [Electronic resource]. Access mode : <http://smallwarsjournal.com/blog/strategic-communication-a-tool-forasymmetric-warfare>.
14. Tannen D. *Du kannst mich einfach nicht verstehen. Warum Maenner undFraue aneinander vorbeireden*. Hamburg, 1991. 164 p.

Інтернет-ресурси

1. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. *Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення*. URL: https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya

3. Лексичні норми мови професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1814081747605/dokumentoznavstvo/leksichni_normi_movi_profesijnogo_spilkuvannya
4. Українська мова: Енциклопедія. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>
5. Українська мова в Інтернеті. URL: <http://novamova.info/>
6. Український правопис (2019). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>
7. Уроки державної мови. URL: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>
8. Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>